

СЛУЖБЕНЕ НОВИНЕ ТУЗЛАНСКОГ КАНТОНА

ГОДИНА 15 • ТУЗЛА, ПОНЕДЈЕЉАК, 28. ЈУЛИ 2008. ГОДИНЕ • ИЗДАЊЕ НА СРПСКОМ ЈЕЗИКУ • БРОЈ 8

234

На основу члана 24. став 1. тачка ц) Устава Тузланског кантона (“Службене новине Тузланско-подрињског кантона”, број: 7/97 и 3/99 и “Службене новине Тузланског кантона”, број: 13/99, 10/00, 14/02, 6/04 и 10/04), на приједлог Владе Тузланског кантона, Скупштина Тузланског кантона, на сједници одржаној 18. 7. 2008. године, доноси

ЗАКОН

О ВИСОКОМ ОБРАЗОВАЊУ

І. ОПШТЕ ОДРЕДБЕ

Члан 1.

(Предмет закона)

Овим законом уређују се систем, услови и начин обављања дјелатности високог образовања, финансирање, као и друга питања од значаја за обављање ове дјелатности на подручју Тузланског кантона (у даљем тексту: Кантон).

Члан 2.

(Дјелатност високог образовања)

Дјелатност високог образовања је од посебног друштвеног интереса за Кантон и Босну и Херцеговину и дио је европског образовног, научног, односно умјетничког простора.

Члан 3.

(Основни циљеви високог образовања)

Основни циљеви високог образовања су:

- а) установљавати, развијати, штитити и преносити знање и способности путем наставе и научно-истраживачког рада и тиме доприносити развоју способности појединца и друштва;
- б) пружити могућност грађанима да, у складу с прописима, под једнаким условима, уживају корист високог образовања цијели живот;
- ц) развој науке и унапређивање умјетничког стваралаштва.

Члан 4.

(Стратегија развоја)

(1) Развој дјелатности високог образовања на подручју Кантона утврђује се Стратегијом развоја високог

образовања, коју доноси Скупштина Тузланског кантона (у даљем тексту: Скупштина Кантона), на приједлог Владе Тузланског кантона (у даљем тексту: Влада Кантона).

(2) Стратегијом развоја високог образовања утврђују се стратешки интереси и потребе Кантона у области високог образовања, мјере за обезбјеђење развоја и унапређења квалитета високог образовања, финансирање као и друга питања од значаја за развој високошколске дјелатности на подручју Кантона.

Члан 5.

(Принципи високог образовања)

Дјелатност високог образовања се темељи на:

- а) академским слободама, академској самоуправи и аутономији високошколске установе.
- б) јединству наставе и научно-истраживачког, односно умјетничког рада;
- ц) отворености високошколске установе према јавности, грађанима и локалној заједници;
- д) уважавању европских хуманистичких и демократских вриједности те усклађивање с европским системом високог образовања;
- е) поштивању људских права и грађанских слобода, укључујући забрану свих облика дискриминације;
- ф) интеракцији са друштвеном заједницом и обавези високошколске установе да развија друштвену одговорност студената и других чланова академске заједнице;
- г) учешћу студената у управљању и одлучивању, посебно у вези са питањима која су од значаја за квалитет наставе;
- х) равноправности високошколских установа без обзира на облик својине, односно на то ко је оснивач;
- и) афирмацији конкуренције образовних и истраживачких услуга ради повећања квалитета и ефикасности високошколског система;
- ј) обезбјеђивању квалитета и ефикасности студирања и
- к) концепту cjеложивотног образовања.

Члан 6.

(Академске слободе)

(1) Академске слободе, јесу:

- а) слобода високошколских установа у наставном и научноистраживачком раду и умјетничком стваралаштву у оквиру својих лиценци, без мијешања органа јавне власти, укључујући слободу објављивања и јавног представљања научних резултата и умјетничких достигнућа,

- б) слобода међусобне сарадње и удруживања, у складу са важећим прописима.
- (2) Академска слобода на високошколској установи је слобода сваког наставника, сарадника и студента да обавља своју академску активност у складу са уставом и законом.

Члан 7.
(Аутономија)

Високошколске установе имају право у складу са законом и статутом:

- а) изабрати своје управне и руководне органе и одредити им мандат;
- б) уредити своје структуре и активности властитим правилима;
- ц) изабрати наставно, сарадничко и друго особље чији је ангажман повезан са дјелатношћу високог образовања;
- д) одлучити о критеријима за упис и пријем студената као и одредити наставне методе и провјере знања студената;
- е) самостално развијати и примјењивати наставне планове и програме и научноистраживачке пројекте;
- ф) у складу са наставним програмом и стандардима изабрати предмете који ће се предавати;
- г) на универзитетима додјелјивати научно-наставна и сарадничка звања;
- х) самостално уредити рад високошколске установе;
- и) запошљавати особље.

Члан 8.
(Неповредивост академског простора)

(1) Простор високошколске установе је неповредив и у њега не могу улазити припадници полиције и других органа за гоњење и спречавање кривичних дјела без дозволе ректора, директора високе школе или лица која су они овластили.

(2) Изузетно од става (1) овог члана, с циљем спречавања кривичног дјела или заустављања извршења кривичног дјела могу се предузимати неопходне мјере, с тим да се о предузетим радњама одмах обавијести менаџмент високошколске установе.

Члан 9.
(Језик студија)

(1) Настава на високошколској установи изводи се на језицима који су у службеној употреби у Босни и Херцеговини.

(2) Високошколска установа може организовати и изводити студије, односно поједине дијелове студија, као израду и одбрану дипломског и магистарског рада и докторске дисертације на страном језику, у складу са статутом.

Члан 10.
(Право на високо образовање)

(1) Право на високо образовање имају сва лица која испуњавају услове стручне спреме прописане Оквирним законом о високом образовању у Босни и Херцеговини (у даљем тексту: Оквирни закон), без обзира на расу, боју коже, пол, сексуалну оријентацију, етничко, национално или социјално поријекло, језик, вјероисповијест, политичко или друго мишљење, везу с неком националном заједницом,

статус стечен рођењем, физички или други недостатак, имовинско стање, рођење, старосну доб или неки други статус.

(2) Установа ће осигурати приступ студију страним држављанима и лицима без држављанства у складу са начелима у Европској зони високог образовања осигуравајући студиј под истим условима као и држављанима Босне и Херцеговине афирмирајући мобилност студената и наставника.

II. УНИВЕРЗИТЕТ И ВИСОКА ШКОЛА КАО
ВИСОКОШКОЛСКА УСТАНОВА

Члан 11.
(Универзитет и висока школа)

(1) Дјелатност високог образовања обављају универзитети и високе школе.

(2) Универзитет је високошколска установа која се бави наставним, научним и истраживачким радом, која нуди академске степене сва три циклуса, са циљевима који укључују унапређење знања, мисли и школства у Босни и Херцеговини, образовни, културни, друштвени и економски развој Босне и Херцеговине, промоцију демократског грађанског друштва и постизање највиших стандарда наставе и истраживачког рада и која реализује најмање пет различитих студијских програма из најмање три научне области - природне науке, техничке науке, биомедицина и здравство, биотехничке науке, друштвене науке и хуманистичке науке.

(3) Изузетно од става (1) овог члана, универзитет у пољу умјетности се може основати ако има сва три нивоа студија из најмање три области умјетности.

(4) Висока школа је високошколска установа која је акредитована за давање диплома и степена првог циклуса, са циљевима који укључују припрему и обуку појединаца за стручни, економски и културни развој Босне и Херцеговине и промоцију демократског грађанског друштва, те постизање високих стандарда наставе и учења и која реализује најмање један студијски програм из једне научне области и испуњава друге услове у складу са законом.

(5) Високошколска установа може организовати смјештај и исхрану студената у складу са законом и оснивачким актом.

Члан 12.
(Јавност рада)

(1) Рад високошколске установе је јаван.

(2) На високошколској установи није дозвољено политичко и страначко организовање.

Члан 13.
(Имовина високошколске установе)

(1) Високошколска установа стиче имовину, управља њоме и користи је у складу са законом.

(2) Имовина високошколске установе обезбијеђена од оснивача за оснивање и рад високошколске установе имовина је оснивача, ако актом о оснивању установе није другачије одређено.

(3) Имовина високошколске установе стечена поклоном и завјештањем је својина високошколске установе која је ту имовину стекла.

(4) Средства за рад високошколске установе могу се користити само за обављање дјелатности високошколске установе.

(5) Непокретна имовина јавне високошколске установе не може се отуђивати, преносити, установљавати терете или на други начин с њом располагати, без претходно прибављене сагласности Скупштине Кантона.

(6) Високошколска установа самостално управља фондицијама, односно фондovima и задужбинама који су јој повјерени, у складу са законом.

(7) Имовина високошколске установе не може бити искориштена у циљу промјене статуса високошколске установе или узурпације права оснивача од стране других субјеката или саме високошколске установе.

(8) Имовинске интересе јавне високошколске установе над имовином обезбијеђеном од оснивача у поступцима пред судом или другим надлежним органом заступа Кантонално правобранилаштво.

Члан 14.

(Примјена других закона)

На питања која нису уређена овим законом примјењује се Оквирни закон, Закон о установама и други закони који уређују ову област.

III. ОСНИВАЊЕ И ПРЕСТАНАК РАДА

Члан 15.

(Статус високошколске установе)

(1) Универзитет и висока школа оснивају се као установе.

(2) Јавне високошколске установе обављају своју дјелатност као јавну службу.

(3) Високошколска установа има статус правног лица.

Члан 16.

(Оснивачи високошколске установе)

(1) Високошколску установу може основати домаће или страном правно или физичко лице.

(2) Високошколску установу могу основати два или више оснивача, у ком случају се њихова међусобна права, обавезе и одговорности утврђују уговором.

(3) Високошколске установе могу бити јавне и приватне.

(4) Високошколску установу као јавну установу може основати Скупштина Кантона, самостално или заједно са другим физичким или правним лицима, на приједлог Владе Кантона.

Члан 17.

(Елаборат о оснивању високошколске установе)

(1) Оснивач високошколске установе, односно Влада Кантона за јавну установу, формира експертску комисију која ће припремити елаборат о оправданости оснивања високошколске установе.

(2) Чланови експертске комисије су универзитетски наставници из научне и стручне области за коју се оснива високошколска установа.

(3) Елаборат из става (1) овог члана садржи доказе о оправданости оснивања високошколске установе и доказе да су испуњени прописани услови за оснивање и рад високошколске установе, циљеве, дужину трајања студија, наставни план и програм, академске титуле, научна и стручна звања која се стичу по завршетку студија, опште и посебне услове утврђене стандардима и нормативима,

потребна финансијска средства и начин њиховог обезбјеђења.

(4) Елаборат се подноси Министарству образовања, науке, културе и спорта Тузланског кантона (у даљем тексту: Министарство) са захтјевом за доношење рјешења о испуњености услова за почетак рада и обављања дјелатности високошколске установе.

(5) Захтјев за доношење рјешења из става (4) овог члана подноси се најкасније шест мјесеци прије почетка академске године.

Члан 18.

(Комисија матичара)

(1) Оснивач високошколске установе, односно Влада Кантона за јавну установу, прије доношења акта о оснивању, усваја елаборат.

(2) Оснивач високошколске установе, односно Влада Кантона, након усвајања елабората, именује комисију матичара и утврђује рок за подношење извјештаја.

(3) Комисија матичара:

а) доноси наставни план и наставне програме,

б) доноси општи акт о правилима студија,

ц) објављује конкурс и врши избор наставника и сарадника за уже научне, односно умјетничке области или за наставне предмете прве и друге године студија, од којих за једну трећину стручних и општих наставних предмета- наставнике у радном односу са најмање половином од пуног радног времена, у складу са одредбама овог закона,

д) предлаже број студената за упис у прву годину студија.

(4) Ближи пропис о саставу и раду комисије матичара доноси министар образовања, науке, културе и спорта Кантона (у даљем тексту: министар).

Члан 19.

(Акт о оснивању високошколске установе)

(1) Када оснивач позитивно оцијени извјештај комисије матичара, доноси акт о оснивању високошколске установе.

(2) Актом о оснивању високошколске установе утврђује се:

а) назив оснивача,

б) назив и сједиште високошколске установе,

ц) дјелатност високошколске установе

д) износ и средства за оснивање и почетак рада и начин њиховог обезбјеђивања,

е) извори и начин обезбјеђивања средстава за рад високошколске установе,

ф) међусобна права и обавезе између оснивача и високошколске установе,

г) начин располагања вишком прихода над расходима и начин на који се покрива вишак расхода над приходима,

х) права, обавезе и одговорност високошколске установе у правном промету,

и) лице које ће до именовања органа руковођења представљати и заступати високошколску установу и његова овлашћења и одговорности,

ј) рок за доношење статута високошколске установе, именовање органа управљања и руковођења високошколске установе,

к) друга питања од значаја за рад високошколске установе.

Члан 20.

(Рјешење о испуњавању услова за оснивање и почетак рада)

(1) Министарство формира комисију која испитује услове за почетак рада и обављања дјелатности високог образовања.

(2) Комисија броји пет чланова и чине је универзитетски наставници из научне и стручне области за коју се оснива високошколска установа, у чији састав улази најмање један представник оснивача.

(3) На основу позитивне оцјене комисије, Министарство доноси рјешење о испуњавању услова за оснивање и почетак рада и обављање дјелатности високог образовања.

(4) Рјешење из става (3) овог члана је управни акт против кога није допуштена жалба, али се може покренути управни спор.

Члан 21.

(Стандарди и критерији)

(1) Високошколска установа може почети са радом и обављањем дјелатности ако испуњава критерије и стандарде за оснивање високошколске установе те за реструктурирање студијских програма које доноси Министарство, у складу са законом.

(2) Високошколска установа испуњава кадровске услове ако има у радном односу најмање једну трећину од укупног броја наставника потребних за извођење наставе на обавезним наставним предметима за све циклусе које организује утврђеним наставним планом, осим на академији умјетности.

(3) Изузетно за студиј медицинске групе наука, број ангажованих запосленика из здравствене институције у наставном процесу у високошколској установи улази у број наставника из става (2), а што се регулише посебним уговором између високошколске установе и здравствене институције.

Члан 22.

(Дозвола за рад)

(1) Након доношења рјешења о испуњавању услова за оснивање и почетак рада и обављање дјелатности високог образовања и акта о оснивању, на захтјев високошколске установе, Министарство издаје дозволу за рад (лиценцу).

(2) Високошколска установа се сматра основаном уписом у судски регистар, чиме стиче статус правног лица.

Члан 23.

(Високошколска установа са сједиштем изван Кантона)

(1) Високошколска установа са сједиштем изван Кантона или у другој држави може организовати студиј на подручју Кантона, уз претходну сагласност оснивача и Владе Кантона, која утврђује да ли постоји друштвена оправданост за организацију таквог студија.

(2) На основу сагласности из претходног става Министарство утврђује да ли су испуњени услови из члана 21. овог закона.

(3) Влада Кантона даје претходну сагласност на одлуку о упису студената у прву годину додипломског студија високошколској установи из става (1) овог члана.

(4) Надлежна инспекција ће забранити рад по службеној дужности високошколској установи која обавља дјелатност високог образовања на подручју Кантона супротно одредбама овог члана.

Члан 24.

(Периодично утврђивање услова за рад)

(1) Министарство најмање једанпут у пет година утврђује да ли високошколска установа испуњава услове прописане овим законом.

(2) Ако Министарство утврди да високошколска установа, односно организациона јединица високошколске установе не испуњава услове, одредиће рок за отклањање утврђених недостатака, који не може бити мањи од једне године.

(3) У року из претходног става не може се вршити упис студената у прву годину студија у високошколској установи, односно организационој јединици, која не испуњава услове из овог закона.

(4) Уколико се у одређеном року недостаци не отклоне, високошколској установи или њеном организационом дијелу који не испуњавају услове из овог закона Министарство ће забранити обављање дјелатности и о томе обавијестити оснивача.

(5) Правоснажно рјешење о трајној забрани рада Министарство доставља оснивачу, надлежном регистарском суду и Агенцији за развој високог образовања и осигурање квалитета (у даљем тексту: Агенција) ради брисања високошколске установе из регистра.

Члан 25.

(Статусне промјене)

(1) Високошколска установа може, у складу са законом, проширити односно промијенити дјелатност, назив и сједиште, као и вршити статусне промјене: спајање, припајање, подјелу и издавање.

(2) Прије доношења одлуке о статусној промјени оснивач усваја елаборат о оправданости статусне промјене.

(3) Елаборат из става (2) овог члана садржи чињенице које садржи елаборат из члана 17. став (3) овог закона.

(4) Приједлог елабората оснивачу подноси високошколска установа.

Члан 26.

(Престанак рада високошколске установе)

(1) Високошколска установа престаје са радом:

- а) ако више не постоји потреба за обављање дјелатности високошколске установе;
- б) ако престану да постоје услови за обављање дјелатности високошколске установе;
- ц) ако је високошколској установи изречена мјера забране обављања дјелатности, због тога што не испуњава услове у складу са законом, а у року одређеном у изреченој мјери није испунила те услове;
- д) ако се правоснажном одлуком суда утврди ништавност уписа у судски регистар;
- е) ако је у немогућности да испуњава законом прописане обавезе, а актом о оснивању није утврђена одговорност оснивача за те обавезе;
- ф) ако се припоји другој високошколској установи, споји са другом високошколском установом или подијели на двије високошколске установе;
- г) ако се организује у привредно друштво;
- х) у другим случајевима одређеним законом или актом о оснивању.

(2) Акт о престанку рада високошколске установе доноси оснивач.

(3) Актом о престанку рада високошколске установе утврђује се начин заштите права корисника услуга и друга питања од значаја за престанак рада високошколске установе, у складу са законом и статутом високошколске установе.

(4) У случају престанка са радом јавне високошколске установе, оснивач је дужан затеченим студентима омогућити завршетак започетих студија.

(5) Прије доношења акта о престанку рада јавне високошколске установе из разлога утврђених у алинејама а), б) и е) Влада Кантона формира експертску комисију са задатком да припреми елаборат о оправданости престанка рада јавне високошколске установе.

Члан 27.

(Обавезе након престанка рада високошколске установе)

Одговорност оснивача је да у случају престанка рада високошколске установе осигура трајно чување јавних исправа, архива и друге документације у складу са законом.

IV. ЛИЦЕНЦА И АКРЕДИТАЦИЈА

Члан 28.

(Критерији за лиценцирање)

Високошколска установа може почети да ради и обавља своју дјелатност након добијања лиценце.

Члан 29.

(Лиценца)

(1) Лиценца је дозвола за рад коју издаје Министарство, којом се високошколској установи дозвољава пружање услуга високог образовања.

(2) Лиценцом се утврђују врста установе, акредитовани студијски програми као и степени и дипломе које се могу додјелјивати.

(3) Критерије из става (1) овог члана доноси Министарство, на основу препоруке Агенције.

Члан 30.

(Акредитација)

(1) Акредитација је поступак провјере организације рада, расположивих просторних, материјално-техничких и кадровских ресурса, квалитета образовног процеса, студијских програма и квалификација којим располаже, односно које пружа и додјелује високошколска установа, а што има за резултат издавање рјешења о акредитацији високошколске установе од стране Министарства.

(2) У поступку акредитације докторског студијског програма утврђује се да ли су испуњени услови за обављање научноистраживачког, односно умјетничког рада, у складу са законом.

Члан 31.

(Поступак издавања акредитације)

(1) Захтјев за акредитацију може поднијети високошколска установа односно оснивач Министарству, најмање годину дана прије датума за који се тражи акредитација.

(2) У поступку акредитације Министарство може:

- а) издати увјерење о акредитацији високошколске установе, односно студијског програма,
- б) утврдити недостатке у погледу испуњавања услова, квалитета рада високошколске установе, односно

студијског програма и одредити рок за отклањање наведених недостатака, с тим што по истеку рока одлучује о захтјеву; и

ц) донијети рјешење којим се захтјев одбија.

(3) Акредитација по захтјеву из става (1) овог члана издаје се најдуже на четири године, након чега се мора провести поновна акредитација.

(4) Поновни захтјев за акредитацију може се поднијети по истеку рока од годину дана од доношења рјешења којим се захтјев за акредитацију одбија.

Члан 32.

(Овлашћење акредитоване високошколске установе)

(1) Акредитована и лиценцирана високошколска установа је једина овлашћена додјелјивати академске титуле и звања и издавати дипломе наведене у рјешењу о акредитацији.

(2) Неће се признати академске титуле, стручна и научна звања и дипломе које су издале високошколске установе без акредитације и лиценце.

Члан 33.

(Одузимање лиценце)

(1) Ако се на основу инспекцијског надзора утврди да је високошколска установа престала испуњавати услове из лиценце и акредитације, а учени пропусти се не могу отклонити без озбиљних посљедица на квалитет студија, Министарство ће на основу мишљења и препорука Агенције, рјешењем одузети лиценцу.

(2) Ако се учени недостаци могу отклонити, Министарство ће оставити рок, не дужи од шест мјесеци, у којем високошколска установа мора отклонити уочене недостатке.

Члан 34.

(Самовредновање и осигурање квалитета)

(1) Сенат високошколске установе доноси акт о политици осигурања квалитета и методе самовредновања за сва три студијска циклуса.

(2) Високошколске установе ће развити властите системе осигурања квалитета како би осигурали квалитет и реализацију своје мисије.

(3) Високошколска установа спроводи континуирано, по правилу на крају школске године, а највише у интервалима од три школске године, поступак самовредновања и оцјене квалитета својих студијских програма, наставе и услова рада.

(4) Поступак из става (3) овог члана високошколска установа, односно њене организационе јединице спроводе у складу са статутом, односно општим актом високошколске установе и методама самовредновања које утврђује сенат. У поступку самовредновања разматра се и оцјена студената.

(5) Извјештај о самовредновању и оцјени квалитета објављује се тако да буде доступан академском особљу и студентима у тој високошколској установи.

(6) На захтјев Министарства, односно Агенције, високошколска установа доставља информацију о поступку и резултатима самовредновања и оцјене квалитета као и друге податке од значаја за оцјену и осигурање квалитета.

Члан 35.

(Интерне евалуације)

Високошколска установа изводи периодичне интерне евалуације у складу са трајањем наставних циклуса утврђених овим законом и статутом.

Члан 36.
(Успостављање информационог система)

Високошколска установа успоставља информациони систем којим ће се осигурати реализација мјера политике осигурања квалитета и стални приступ информацијама о:

- а) прогресу студената и успјешности,
- б) уписаности дипломираних студената,
- ц) задовољству студената наставним програмима,
- д) ефикасности наставног особља,
- е) структури студентске популације,
- ф) расположивим наставним ресурсима и њиховој цијени,
- г) индикаторима перформанси установе,
- х) другим елементима битним за осигурање квалитета високог образовања.

Члан 37.
(Мисија високошколске установе)

Високошколска установа ће донијети, публиковати и континуирано ажурирати мисију, односно изјаву о мисији, којом ће прецизно и сажето описати високошколску установу, дефинисати њен статус, идентификовати постављене циљеве и политике, одредити начин прилагођавања организационе структуре установе потребама студената и друштвене заједнице, те дати назнаке о начину реализације постављених циљева.

V. ЕВИДЕНЦИЈА, ЈАВНЕ ИСПРАВЕ РЕГИСТАР

Члан 38.
(Матичне књиге и евиденције)

(1) Високошколска установа води матичне књиге студената и лица која су стекла високу стручну спрему, стручни, научни, односно умјетнички степен магистра и научни степен доктора наука, као и евиденције о испитима, о успјеху студената на крају школске године, о издатим дипломама и додацима дипломе као и друге евиденције утврђене општим актима високошколске установе.

(2) Матичне књиге и евиденције о издатим дипломама и додацима дипломе чувају се трајно.

(3) Ближи пропис о начину вођења матичних књига и евиденција о издатим дипломама и додацима диплома доноси министар.

(4) Општим актима високошколске установе уредиће се начин вођења друге евиденције.

Члан 39.
(Јавне исправе)

(1) На основу службене евиденције, високошколска установа издаје јавне исправе.

(2) Јавне исправе у смислу става (1) овог члана су: диплома о стеченом степену стручне спреме и звању, додаток дипломе о степену стручне спреме, диплома о стеченом научном степену магистра и научном степену доктора наука, додаток дипломе о стеченом степену магистра и научном степену доктора наука, индекс, исписница, увјерење о дипломирању, увјерење о положеним испитима, увјерење о успјеху у току студија и увјерење о учешћу у појединим облицима стручног усавршавања и перманентног образовања и друге исправе у складу са законом.

(3) Ближи пропис о садржају јавних исправа, осим дипломе и додатка дипломе, доноси министар.

Члан 40.
(Издавање јавне исправе)

(1) Када се настава остварује на страном језику, јавне исправе се издају на обрасцу који је штампан двојезично, с тим да студент може захтијевати издавање јавне исправе одвојено.

(2) На захтјев студента високошколска установа издаје јавну исправу о савладаном дијелу студијског програма, који садржи податке о нивоу, природи и садржају студија, као и постигнутим резултатима.

(3) Диплома и додаток дипломе издају се и на енглеском језику.

Члан 41.
(Ништавост јавних исправа)

(1) Диплому, додаток дипломе Министарство оглашава ништавим ако су издати од неовлаштене установе или су потписани од неовлаштеног лица или имаца дипломе није испунио све испитне обавезе на начин утврђен законом и студијским програмом.

(2) Високошколска установа оглашава ништавом диплому о стеченом академском називу магистра, ако утврди да завршни рад није резултат самосталног рада кандидата.

(3) Високошколска установа оглашава ништавом диплому о стеченом научном називу доктора наука, ако утврди да докторска дисертација није оригиналан научни, односно умјетнички резултат.

Члан 42.
(Ништавост јавних исправа
које немају дозволу за рад на Кантону)

Јавне исправе из члана 39. овог закона, издате од стране високошколске установе која обавља дјелатност високог образовања на подручју Кантона, а нема дозволу за рад на подручју Кантона издату у складу са овим законом, су ништаве.

Члан 43.
(Регистар)

(1) Министарство води евиденцију (у даљем тексту: регистар):

- а) високошколских установа;
 - б) студијских програма;
 - ц) додипломских студија ван сједишта;
 - д) наставника, сарадника и осталих запослених у области високог образовања.
- (2) Садржај и начин вођења регистра прописује министар.

VI. СТАТУТ ВИСОКОШКОЛСКЕ УСТАНОВЕ

Члан 44.
(Статут високошколске установе)

(1) Статут је основни акт којим се уређују питања значајна за обављање дјелатности високошколске установе.

(2) Статут доноси сенат високошколске установе уз претходно мишљење управног одбора високошколске установе.

(3) На статут јавне високошколске установе, у погледу усклађености са важећим прописима, претходну сагласност даје Влада Кантона.

(4) У случају одбијања давања сагласности из става (3) овог члана, Влада ће образложити разлоге одбијања и дати приједлог за отклањање недостатака.

(5) Измјене и допуне статута врше се одлуком, на начин и у поступку предвиђеном за његово доношење.

Члан 45. (Садржај статута)

Статут садржи одредбе којима се регулишу следећа питања:

- а) организација високошколске установе;
- б) заступање и представљање високошколске установе;
- ц) правила за избор чланова управног одбора које именује сенат;
- д) начине организовања и извођење студија;
- е) правила студирања и права студената;
- ф) избор у наставно-научна и сарадничка звања;
- г) начин имплементације Европског кредитног трансфер система (у даљем тексту: ЕЦТС),
- х) критерије за додјелу академских титула;
- и) обавезе високошколске установе према оснивачу;
- ј) овлашћења високошколске установе у правном промету;
- к) организацију и надлежности организационих јединица;
- л) статусне промјене и образовање нових организационих јединица и студијских одсјека;
- м) остваривање прихода, управљање средствима и имовином;
- н) академска, финансијска и друга овлашћења организационих јединица у правном промету,
- о) организација научноистраживачког и умјетничког рада;
- р) критерије за провођење процеса евалуације и објављивање резултата проведене евалуације;
- с) број чланова сената и начин њиховог бирања;
- ш) облик и ниво учешћа студената у раду установе;
- т) начин изјашњавања и доношења одлука по појединим питањима, као и прецизирање одлука које се могу доносити тајним гласањем, и
- у) друга питања у складу са законом и оснивачким актом.

VII. ОРГАНИ ВИСОКОШКОЛСКЕ УСТАНОВЕ

Члан 46. (Органи високошколске установе)

(1) Органи универзитета су: управни одбор, сенат и ректор.

(2) Органи високе школе као високошколске установе су: управни одбор, сенат и директор.

(3) Високошколска установа може имати и друге стручне, саветодавне и органе надзора чије се оснивање, надлежност, састав, трајање мандата, начин избора и разрјешења као и начин рада и одлучивања, уређује статутом.

Члан 47. (Управни одбор)

Орган управљања високошколском установом је управни одбор.

Члан 48. (Састав, број, мандат и изузеће)

(1) Управни одбор високошколске установе има између седам и једанаест чланова и чине га представници академског особља и оснивача.

(2) Најмање једну трећину чланова управног одбора високошколске установе именује оснивач, а остале именује сенат у складу са оснивачким актом и статутом, у јавној и транспарентној процедури јавног конкурса.

(3) Управни одбор јавне високошколске установе има девет чланова и то пет из реда оснивача које именује Влада Кантона и четири која именује сенат.

(4) Предсједник управног одбора јавне високошколске установе именује се из реда оснивача.

(5) Мандат чланова управног одбора је четири године.

(6) Ректор, проректор, руководилац организационе јединице универзитета и чланови сената високошколске установе не могу бити чланови управног одбора те високошколске установе.

(7) Избор и именовање чланова управног одбора које именује сенат ближе се уређује статутом високошколске установе.

Члан 49. (Накнада за рад)

Члановима управног одбора јавне високошколске установе припада накнада за рад у управном одбору у висини коју утврђује Влада Кантона.

Члан 50. (Пријевремено разрјешење члана управног одбора)

(1) Сенат и оснивач, а Влада Кантона за јавну високошколску установу, могу разрјешити члана управног одбора којег су именovali и прије времена на које је именован:

- а) ако се утврди да је одговоран за неуспјешан или незаконит рад високошколске установе;
- б) ако се утврди да има личне или друге интересе који су у супротности са интересима високошколске установе (сукоб интереса),
- ц) ако својим радом повриједи углед дужности коју обавља;
- д) на његов лични захтјев;
- е) ако не испуњава дужност члана управног одбора у периоду утврђеном статутом, и
- ф) у другим случајевима утврђеним законом, другим прописом, оснивачким актом и статутом.

(2) Пријевремено разрјешење чланова управног одбора ближе се уређује оснивачким актом и статутом установе.

Члан 51. (Дјелокруг послова управног одбора)

Управни одбор обавља послове утврђене законом, актом о оснивању и статутом високошколске установе, а нарочито:

- а) даје мишљење о статуту високошколске установе те доноси општи акт о унутрашњој организацији и систематизацији радних мјеста и друге опште акте у складу са законом и статутом високошколске установе;
- б) доноси одлуку о оснивању других правних лица и организационих јединица у складу са законом и статутом,

- ц) утврђује планове финансирања и развоја;
- д) доноси годишњи програм рада високошколске установе на приједлог сената високошколске установе;
- е) доноси финансијски план и усваја годишњи обрачун;
- ф) усмјерава, контролише и оцјењује рад ректора, односно директора у домену финансијског пословања;
- г) рјешава питања односа са оснивачем;
- х) одлучује о коришћењу средстава за рад у складу са статутом,
- и) одговара оснивачу за резултате рада високошколске установе;
- ј) одлучује о приговору запосленика на одлуке органа високошколске установе који су у првом степену одлучивали о правима, обавезама и одговорностима запосленика из радног односа;
- к) најмање једанпут годишње подноси оснивачу извјештај о пословању високошколске установе.
- л) обавља и друге послове у складу са законом, оснивачким актом и статутом високошколске установе.

Члан 52.

(Ректор универзитета и директор високе школе као високошколске установе)

(1) Универзитетом руководи ректор, а високом школом директор високе школе, у складу са законом и статутом високошколске установе.

(2) За ректора универзитета може бити изабран наставник у научно-наставном звању редовног професора који испуњава услове за то звање на универзитету на којем се пријављује.

(3) За директора јавне високе школе као високошколске установе може бити изабрано лице које испуњава услове за наставника те високе школе.

Члан 53.

(Избор и разрјешење ректора и директора високе школе као високошколске установе)

(1) Ректора јавног универзитета и директора јавне високе школе као високошколске установе бира и разрјешава сенат тајним гласањем већином гласова укупног броја чланова.

(2) Мандат ректора јавног универзитета и директора јавне високе школе траје четири године и може бити поново изабран још један мандат.

(3) Поступак избора ректора јавног универзитета и директора јавне високе школе врши се на основу јавног конкурса и мора осигурати поштовање принципа законитости, квалитета, отворености и транспарентности.

(4) Поступак избора и разрјешења, услови и критерији за избор и разлози разрјешења ректора јавног универзитета и директора јавне високе школе утврђују се оснивачким актом и статутом.

Члан 54.

(Дјелокруг послова ректора и директора високе школе као високошколске установе)

Ректор универзитета, односно директор високе школе као високошколске установе обавља послове утврђене законом и статутом, а нарочито:

- а) заступа и представља високошколску установу;
- б) организује и руководи радом високошколске установе и одговоран је за законитост рада високошколске установе;

- ц) предлаже опште акте и доноси појединачне акте у складу са законом и статутом високошколске установе;
- д) предлаже управном одбору и сенату мјере за унапређење рада високошколске установе;
- е) предлаже управном одбору мјере за ефикасно и законито обављање дјелатности високошколске установе;
- ф) предлаже управном одбору, сенату и оснивачу основе планова рада и развоја високошколске установе;
- г) предлаже управном одбору унутрашњу организацију и систематизацију радних мјеста;
- х) извршава одлуке управног одбора и других органа високошколске установе;
- и) одлучује о коришћењу средстава до износа утврђеног статутом високошколске установе;
- ј) одлучује о правима, обавезама и одговорностима запосленика из радног односа;
- к) подноси управном одбору извјештај о финансијском пословању високошколске установе;
- л) наредбодавац је за извршење финансијског плана;
- м) учествује у раду Ректорске конференције Босне и Херцеговине;
- н) обавља и друге послове у складу са законом, оснивачким актом и статутом високошколске установе.

Члан 55.

(Одговорност ректора и директора високе школе као високошколске установе)

(1) Ректор универзитета односно директор високе школе као високошколске установе за свој рад у домену академских питања одговарају сенату, а у домену пословања управном одбору.

(2) Ректор, односно директор једном годишње подносе сенату и управном одбору извјештај о свом раду.

Члан 56.

(Пријевремено разрјешење ректора и директора високе школе као високошколске установе)

(1) Ректор, односно директор може бити разрјешен дужности и прије истека времена на које је именован:

- а) на лични захтјев,
- б) ако се утврди да је одговоран за неуспјешан или незаконит рад високошколске установе;
- ц) ако се утврди да има личне или друге интересе који су у супротности са интересима високошколске установе и у другом случају постојања сукоба интереса;
- д) у другим случајевима утврђеним законом, оснивачким актом и статутом високошколске установе.

(2) Приједлог за пријевремено разрјешење ректора може дати оснивач, а Влада Кантона за јавну високошколску установу, најмање три наставно-научна, односно умјетничко-наставна вијећа или надполовична већина чланова управног одбора.

(3) Поступак за пријевремено разрјешење ректора и директора уређује се статутом високошколске установе.

Члан 57.

(Обуставање општег и појединачног акта)

(1) Ректор универзитета, односно директор високе школе као високошколске установе дужан је обуставити

од извршења општи акт донесен у високошколској установи који није у сагласности са уставом или је у супротности са законом и другим прописима, као и извршавање појединачног акта којим се наноси штета високошколској установи или друштвеној заједници и о томе обавијестити Министарство.

(2) Ректор је дужан упозорити декана и остале руководиоце на универзитету на противзаконитост или противстатутарност њихових планираних или донесених одлука и о томе обавијестити сенат и наставно-научно, односно умјетничко-наставно вијеће организационе јединице.

Члан 58.
(Sastav senata)

(1) Сенат је највише изборно академско тијело које се бира у складу са статутом, на начин којим се осигурава заступљеност свих научно-наставних јединица универзитета и различитих подручја науке и умјетности, као и осталих запослених на универзитету.

(2) Најмање 15% чланова сената су студенти представници из сваког циклуса које бира студентски представнички орган.

(3) Сенат успоставља тијела по научним групацијама, што се ближе утврђује статутом.

Члан 59.
(Надлежност сената)

(1) Сенат високошколске установе одлучује о свим академским питањима, посебно:

- а) о питањима наставне, научне, умјетничке и стручне дјелатности високошколске установе;
- б) доноси статут високошколске установе;
- ц) доноси Етички кодекс, којим се утврђују етичка начела у високом образовању, објављивању научних резултата, односу према интелектуалној својини, односима између наставника и сарадника и других запослених и студената;
- д) доноси опште акте у складу са законом и статутом високошколске установе;
- е) доноси наставне планове и наставне програме додипломског, постдипломског и докторског студија;
- ф) бира ректора и проректора универзитета, односно директора високе школе;
- г) бира академско особље на приједлог научно-наставног вијећа, односно вијећа организационе јединице;
- х) именује комисије у поступку стицања доктората наука;
- и) додјељује почасно звање "професор емеритус", те "почасни доктор наука";
- ј) подноси приједлог управном одбору за организовања, статусну промјену и укидање факултета и других организационих јединица универзитета;
- к) одобрава развојне и организационе планове;
- л) именује стална или привремена тијела, радне групе, комитете, групе за праћење квалитета рада и слично;
- м) прописује одредбе којима се регулише рад органа која именује сенат;
- н) утврђује уписну политику;
- о) обавља друге послове у складу са законом, оснивачким актом и статутом високошколске установе.

(2) Сенат високошколске установе одлучује о академским питањима на приједлог стручних органа организационих јединица као и других органа установе и представничког органа студената.

(3) Број чланова, састав, начин избора и разрјешења и начин рада сената утврђује се статутом високошколске установе.

Члан 60.

(Други органи високошколске установе)

Високошколска установа може имати и друге органе, у складу са оснивачким актом и статутом.

VIII. ОРГАНИЗАЦИЈА УНИВЕРЗИТЕТА

Члан 61.

(Врсте организационих јединица)

(1) Универзитет може имати организационе јединице као што су факултети, академије, високе школе, научно-истраживачки институти и друге, које изводе наставни, научноистраживачки и умјетнички рад у једном или више образовних и научних подручја.

(2) Ради комерцијализације резултата научноистраживачког и умјетничког рада, универзитет, као и његове организационе јединице, уз сагласност универзитета, могу основати своје организационе јединице, у чијем раду могу учествовати и студенти (центар за трансфер технологија, иновациони центар, пословно-технолошки парк, инжињерски бирои, радионице, умјетнички састави, галерије, ТВ станице, радио и друго).

(3) Организација, овлашћење и надлежност организационих јединица универзитета као и његових подорганizacionих јединица ближе се уређује оснивачким актом и статутом.

Члан 62.

(Статусне промјене организационих јединица)

(1) Оснивање, статусна промјена и престанак организационих јединица универзитета врши се на основу елабората.

(2) Елаборат из става (1) овог члана о оснивању и статусној промјени организационе јединице садржи чињенице које садржи елаборат из члана 17. став (3) овог закона.

(3) За јавни универзитет, елаборат подноси сенат, а усваја Влада Кантона.

(4) У случају позитивне оцјене елабората, одлуку о оснивању организационе јединице високошколске установе доноси управни одбор.

Члан 63.

(Дефиниције организационих јединица)

(1) Факултет је организациона јединица универзитета која изводи универзитетске студије и развија стручни и научни рад у једном или више научних и стручних подручја.

(2) Академија је организациона јединица универзитета која организује и изводи универзитетске умјетничке студије те развија умјетничко стваралаштво и научно-истраживачки рад на подручју умјетности.

(3) Висока школа као организациона јединица универзитета реализује један или више студијских програма из једне научне области.

(4) Научни институт је научноистраживачка организациона јединица универзитета која обавља фундаментална, примјене и развојна истраживања из одговарајућег научног подручја.

(5) Организационе јединице немају својство правног лица.

Члан 64.

(Оснивање и извођење научних, стручних и умјетничких студија)

(1) Факултет, висока школа као организациона јединица универзитета и умјетничка академија могу оснивати и изводити универзитетске научне, стручне, односно умјетничке студије у складу са законом.

(2) Научни институт у саставу универзитета може остваривати дио акредитованих студијских програма из свих циклуса студија на универзитету, у складу са статутом, односно општим актом универзитета.

Члан 65.

(Увођење новог студија)

(1) Факултети, високе школе као организационе јединице универзитета и академије могу се организовати на универзитету ради увођења нове врсте студија у складу са стандардима и нормативима високог образовања.

(2) Уколико организациона јединица универзитета изводи студије из више образовних, научних или умјетничких подручја организују се студијски одсјеци за свако образовно, научно или умјетничко подручје

(3) Студијски одсјек реализује један или више студијских програма из једне научне области.

(4) Студијске програме усваја сенат на приједлог наставно-научног вијећа факултета.

Члан 66.

(Овлашћења у правном промету)

(1) Организационе јединице универзитета могу имати одређена овлашћења у правном промету као и посебан обрачун резултата пословања, у складу са оснивачким актом и статутом високошколске установе.

(2) Организационе јединице из става (1) овог члана могу иступати у правном промету под називом универзитета у чијем су саставу и својим називом, у складу са статутом.

(3) Статутом јавне високошколске установе утврђује се обим академских и финансијских овлашћења организационих јединица и преузимања одговорности унутар установе и то тако да се прецизно воде и одреде приходи и расходи свих организационих јединица, као и питања у вези са отварањем њиховог рачуна, начин њиховог наступа на тржишту, начин располагања средствима које организационе јединице остваре на тржишту, донацијама или на други начин изван бюджетског финансирања.

Члан 67.

(Органи организационих јединица универзитета)

(1) Органи факултета, академије и високе школе као организационе јединице универзитета су:

- а) научно-наставно, односно умјетничко-наставно вијеће
- б) декан.

(2) Организационе јединице универзитета из става (1) овог члана могу имати и друге органе у складу са оснивачким актом и статутом.

Члан 68.

(Научно-наставно и умјетничко-наставно вијеће)

(1) Научно-наставно, односно умјетничко-наставно вијеће је академско тијело организационе јединице и чине га наставници и утврђен број сарадника који су у радном односу на високошколској установи који учествују у научно-наставном процесу организационе јединице, као и студенти изабрани од студентског представничког органа, у складу са статутом високошколске установе.

(2) Научно-наставно, односно умјетничко-наставно вијеће:

- а) предлаже наставни план и програм за организациону јединицу као дио интегралног наставног плана и програма високошколске установе;
- б) доноси одлуке о академским, научним, умјетничким и стручним питањима на нивоу организационе јединице,
- ц) образује комисије у поступку стицања научног степена магистра и именује менторе и утврђује приједлог комисије у поступку стицања научног степена доктора наука и предлаже ментора;
- д) бира и разрјешава декана и продекана, тајним гласањем;
- е) одлучује о приговорима студената на одлуку декана о појединачним правима, обавезама и одговорностима;
- ф) обавља и друге послове у складу са законом, статутом и другим општим актом универзитета.

(3) У раду научно-наставног вијећа на којем се врши избор декана и продекана факултета или академије може учествовати лице које је кандидат за ту функцију али не може гласати када је у питању избор декана, односно продекана.

Члан 69.

(Декан)

(1) Декан руководи радом и представља и заступа факултет, академију или високу школу као организациону јединицу универзитета и има права и обавезе утврђене оснивачким актом и статутом.

(2) Декану у раду помажу продекани.

(3) Поступак, критерији, услови за именовање и разлози разрјешења декана и продекана, ближе се уређују оснивачким актом и статутом високошколске установе.

(4) Радом научно-наставног вијећа руководи декан факултета или академије, осим у случајевима избора декана факултета или академије, уколико је наведено лице кандидат за ту функцију.

Члан 70.

(Органи института и других организационих јединица)

(1) Институт као организациона јединица универзитета има директора и стручно вијеће, а може имати и друге органе у складу са оснивачким актом и статутом високошколске установе.

(2) Друге организационе јединице Универзитета, као и њихове подорганизационе јединице, имају своје органе у складу са статутом.

IX. ИЗБОР У НАУЧНО-НАСТАВНА ЗВАЊА**Члан 71.**

(Научно-наставна и умјетничка звања)

(1) Универзитет додјељује научно-наставна и умјетничка звања, и то:

- а) редовни професор,
- б) ванредни професор,
- ц) доцент,
- д) лектор,
- е) виши асистент,
- ф) асистент.

(2) Висока школа као високошколска установа додјељује наставна и умјетничка звања, и то:

- а) професор високе школе,
- б) предавач високе школе,
- ц) асистент.

Члан 72.

(Период на који се бира академско особље)

(1) Период на који се бира академско особље на универзитету је:

- а) асистент на период од четири године без могућности реизбора;
- б) виши асистент на период од пет година с могућношћу поновног избора искључиво ако постигне степен трећег циклуса;
- ц) лектор на период од пет година без могућности реизбора;
- д) доцент на период од пет година с могућношћу поновног избора;
- е) ванредни професор на период од шест година с могућношћу поновног избора;
- ф) редовни професор трајно.

(2) Редовни професор закључује уговор о раду на неодређено вријеме.

(3) Период на који се бира академско особље на високој школи као високошколској установи, је:

- а) асистент на период од четири године без могућности реизбора;
- б) предавач високе школе на период од пет година с могућношћу поновног избора;
- ц) професор високе школе трајно.

(4) У поступку реизбора узимају се у обзир и раније испуњени услови за исто научно-наставно звање.

(5) Асистенту се може продужити период на који је изабран највише до двије године, у случају да из оправданих разлога није организован други циклус студија.

(6) Разлози из става (5) овог члана дефинисаће се статутом.

Члан 73.

(Начин избора академског особља)

(1) Избор академског особља које први пут заснива радни однос врши се јавним конкурсом одређеним статутом високошколске установе и стандардима у датој струци.

(2) Избор у више звања и реизбор академског особља проводи се објављивањем интерног конкурса на начин утврђен статутом.

(3) Конкурс из става (1) овог члана обавезно се расписује и објављује у најмање једном дневном листу и на WEB-страници високошколске установе.

(4) Асистент је обавезан у року од једне године од дана избора стећи основе педагошког знања по програму којег доноси сенат.

Члан 74.

(Извођење наставе са лицем које није у радном односу)

(1) Високошколска установа може изабрати лице у одговарајуће научно-наставно, умјетничко-наставно и сарадничко звање и без закључивања уговора о раду, а што се ближе уређује статутом.

(2) Високошколска установа, без расписивања јавног конкурса и без заснивања радног односа може ангажовати истакнутог стручњака из праксе за извођење појединих облика наставног процеса.

(3) Високошколска установа може позвати угледног иноземног наставника да у својству "гостујућег професора" одређени период учествује у извођењу наставе.

(4) У извођењу вјежби у настави првог и другог циклуса могу учествовати студенти докторског студија у складу са статутом високошколске установе.

(5) Права и обавезе лица ангажованих у извођењу научно-наставног и умјетничко-наставног процеса на високошколској установи, у смислу претходних ставова овог члана, ближе се уређују уговором о ангажовању о извођењу наставе, на начин утврђен статутом и општим актом високошколске установе.

Члан 75.

(Права и обавезе по питању академских избора)

(1) Наставник који је поново изабран у исто научно-наставно, односно умјетничко-наставно звање (реизбор) који испуни услове за избор у више звање, може покренути поступак за избор и бити изабран у више звање и прије истека рока из члана 72. овог закона, при чему се узимају у обзир и испуњени услови од посљедњег избора.

(2) Приједлог за покретање поступка за избор у више звање подноси сенату научно-наставно вијеће факултета или високе школе као организационе јединице, односно умјетничко-наставно вијеће академије, на захтјев наставника.

(3) Комисија за припремање приједлога за избор дужна је доставити приједлог у року од 30 дана од именовања и исти доставити научно-наставном, односно умјетничко-наставном вијећу организационе јединице.

(4) На основу приједлога комисије научно-наставно, односно умјетничко-наставно вијеће утврђује приједлог за избор у даљем року од 15 дана и доставља га сенату високошколске установе.

(5) Сенат високошколске установе дужан је донијети одлуку о избору у року од 30 дана од дана достављања приједлога.

(6) Кандидат за избор у научно-наставно и умјетничко-наставно звање незадовољан одлуком сената може поднети захтјев за преиспитивање одлуке о избору.

(7) Захтјев за преиспитивање одлуке о избору се подноси сенату у року од 15 дана од дана пријема одлуке.

(8) Одлука сената по захтјеву из става (7) овог члана је коначна.

Члан 76.

(Регистар публикација)

(1) Сенат високошколске установе сачињава регистар домаћих публикација и радови објављени у њима биће

релевантни код избора у научно-наставна и умјетничко-наставна звања.

(2) Оцјену релевантности радова објављених у међународним публикацијама врши комисија за избор у научно-наставна и умјетничко-наставна звања.

(3) Начин уписа у регистар домаћих публикација ближе се уређује правилником о процедурама за избор и напредовање наставника и сарадника који доноси сенат.

(4) При оцјени валидности публикација водиће се рачуна о међународном угледу, референтности, рецензирању радова и другим релевантним показатељима.

Члан 77. (Публикације)

(1) Под публикацијом се подразумијева објављена научна књига, научна монографија, универзитетски удџбеник или умјетничка књига (роман, збирка приповједака и сл.).

(2) Домаће публикације писане на језицима народа Босне и Херцеговине морају задовољавати следеће услове:

- а) да је публикација објављена у пуном обиму,
 - б) да је рецензирана од стране стручних особа за област на коју се публикација односи, што подразумијева најмање два рецензента изабрана у научно-наставна звања на истој или сродној научној области.
 - ц) да је поступак каталогизације извршен по међународним домаћим стандардима (ЦИП каталогизација).
- (3) У поступку избора узимају се у обзир само публикације из области избора.

Члан 78. (Услови за избор у научно-наставна звања)

(1) Минимални услови за избор академског особља у научно-наставна звања на високошколској установи су:

- а) редовни професор: проведен најмање један изборни период у звању ванредног професора, најмање двије објављене књиге, најмање осам научних радова објављених у признатим публикацијама, све након стицања звања ванредног професора, те успешно менторство кандидата за степен другог и трећег циклуса.
- б) ванредни професор: проведен најмање један изборни период у звању доцента, те намање пет научних радова објављених у признатим публикацијама, објављена књига и оригинални стручни успјех као што је пројект, патент или оригинални метод, све након избора у звање доцента те менторство кандидата за степен другог циклуса.
- ц) доцент: научни степен доктора у датој области, најмање три научна рада објављена у признатим публикацијама, показане наставничке способности.
- д) лектор: завршен степен другог циклуса (магистериј).
- е) виши асистент: завршен степен другог циклуса (магистериј).
- ф) асистент: одговарајући универзитетски степен са најмање 240 ЕЦТС бодова и најнижом просјечном оцјеном 8 или 3,5.

Члан 79. (Услови за избор у умјетничко-наставна звања)

Минимални услови за избор у умјетничко-наставна звања у која се бира академско особље на студијским профилима на универзитету су:

- а) редовни професор: завршен степен најмање првог циклуса, већи број јавно представљених облика

умјетничког стваралаштва који су значајно допринијели развоју културе и умјетности и допринос подизању нивоа наставног и умјетничког кадра,

- б) ванредни професор: завршен степен најмање првог циклуса, већи број јавно представљених облика умјетничког стваралаштва, признања за успјешно дјеловање у одговарајућој области умјетности и показани резултати у наставном раду,
- ц) доцент: завршен степен најмање првог циклуса, већи број јавно представљених облика умјетничког стваралаштва и резултати у наставном раду,
- д) виши асистент: завршен степен другог циклуса, односно степен првог циклуса и јавно представљени облици умјетничког стваралаштва,
- е) асистент: завршен степен првог циклуса, с најмање 240 ЕЦТС бодова и најнижом просјечном оцјеном 8 или 3,5.

Члан 80. (Услови за избор у наставна звања на високој школи као високошколској установи)

(1) Минимални услови за избор у наставна звања на високој школи као високошколској установи су:

- а) професор високе школе: завршен степен трећег циклуса и показана наставна способност;
 - б) предавач високе школе: завршен степен другог циклуса и показана наставна способност;
 - ц) асистент: завршен степен првог циклуса и најмањом просјечном оцјеном 8 или 3,5.
- (2) На високој школи наставу могу изводити и лица која имају звање редовног професора, ванредног професора и доцента бирана на универзитетима.

Члан 81. (Услови за избор у умјетничка звања на високој школи као високошколској установи)

Минимални услови за избор у умјетничка звања на високој школи су:

- а) професор високе школе: завршен степен првог циклуса, истакнути јавно представљени облици умјетничког стваралаштва и показана наставна способност,
- б) предавач високе школе: завршен степен најмање првог циклуса, јавно представљени облици умјетничког стваралаштва и показана наставна способност.
- ц) асистент: завршен степен првог циклуса и најмањом просјечном оцјеном 8 или 3,5.

Члан 82. (Извођење наставе на умјетничко наставним предметима)

На високој школи као високошколској установи наставу могу изводити и лица која имају избор на умјетничко-наставним предметима на универзитетима.

Члан 83. (Обавезе наставника и сарадника)

Наставници и сарадници дужни су редовно извршавати наставне и друге обавезе у складу са општим актима високошколске установе те испуњавати обавезе у односу на научни, умјетнички и стручни рад који обављају, у складу са стандардима и нормативима за високо образовање.

Х. РАДНИ ОДНОСИ**Члан 84.**

(Заснивање радног односа у јавној високошколској установи)

(1) Радни однос у јавној високошколској установи заснива се путем јавног конкурса, односно јавног огласа, изузев у случају напредовања или реизбора.

(2) Критерији, поступак и друга питања заснивања радног односа у јавној високошколској установи уређују се општим актом установе.

Члан 85.

(Додатно радно ангажовање)

(1) Уговори наставника, односно сарадника могу се ограничити или условити ако се ради о уговорима који би негативно утицали на рад високошколске установе.

(2) Одобрење на уговоре из става (1) овог члана даје сенат.

(3) Општим актом високошколске установе прописују се услови и поступак давања претходног одобрења на уговоре из става (1) овог члана.

Члан 86.

(Плаћено одсуство)

Академском особљу високошколске установе, може се одобрити плаћено одсуство у трајању до два семестра ради научног, стручног или умјетничког усавршавања, у складу са статутом високошколске установе.

Члан 87.

(Мировање радног односа)

Поред разлога утврђених законом, наставнику и сараднику у високошколској установи се може одобрити неплаћено одсуство, у трајању до једне године за који период му мирују права и обавезе из радног односа, у случајевима утврђеним статутом високошколске установе.

Члан 88.

(Мировање права за избор у научна звања)

Наставнику и сараднику који је на неплаћеном одсуству, породичном одсуству и одсуству ради њега дјетета, боловању преко три мјесеца, и у другим случајевима утврђеним законом, рокови за избор у академска звања мирују и не урачунавају се у изборни период, уколико је то за њега повољније.

Члан 89.

(Права наставника изабраног на јавну дужност)

(1) Наставник током обављања јавне дужности на коју је именован или изабран, односно ради чијег је обављања склопио одговарајући уговор о раду, може изводити наставу и бавити се научним радом на високошколској установи, на основу уговора који закључује са високошколском установом.

(2) Наставник који врши јавну дужност има се право вратити на радно мјесто на којем је радио прије одласка на јавну дужност или одговарајуће друго радно мјесто, у складу са уговором који је закључио са високошколском установом.

Члан 90.

(Пензионисање наставника)

Наставник који је испунио услове за пензију у складу са законом може остати у радном односу у високошколској установи до навршених 70 година живота, ако за то постоји потреба и ако се на конкурс, за попуну радног мјеста на којем је ангажован, који се обавезно расписује једном годишње, не пријави кандидат који испуњава услове за избор.

Члан 91.

(Примјена прописа о раду)

У погледу права и обавеза из радног односа академског особља и запосленика у високошколској установи примјењују се одредбе Закона о раду, ако овим законом није другачије уређено.

XI. СТУДЕНТИ**Члан 92.**

(Упис студената)

(1) На одобрене, односно акредитоване студијске програме могу се уписати кандидати под условима утврђеним законом и општим актом високошколске установе.

(2) Студенти остварују права и извршавају обавезе у току студија у складу са законом, статутом и другим општим актима високошколске установе.

(3) Студент се уписује у јавну високошколску установу у статусу лица које се финансира из буџета или студента који се сам финансира.

Члан 93.

(Индекс)

(1) Лице које се упише на студијске програме, стиче статус студента и високошколска установа му издаје индекс.

(2) Садржај индекса прописује министар.

(3) Облик индекса утврђује високошколска установа.

Члан 94.

(Уговор)

(1) Студенти који су примљени и уписани у високошколску установу ступају у уговорни однос са том установом.

(2) Високошколска установа и студент закључују уговор у писменој форми.

(3) Садржај уговора прописује министар.

Члан 95.

(Уписна политика)

(1) Уписном политиком дефинишу се услови, процедуре и критерији за пријем студената свих студијских циклуса на високошколску установу.

(2) На основу уписне политике високошколска установа ће осигурати следеће:

- а) прописати правила и процедуре за пријем и упис студената на основу критерија који ће обезбиједити транспарентне и јасно дефинисане услове за упис;
- б) осигурати промотивни материјал са релевантним садржајем, тачним подацима који се односе на вријеме уписа, који ће бити доступан заинтересованим кандидатима;

- ц) осигурати транспарентност процедура селекције кандидата за упис, пажљиво и ефикасно провођење истих, водећи рачуна о повјерљивости података о студентима;
- д) осигурати да потенцијални кандидати буду обавијештени о свим информацијама релевантним за пријем и упис;
- е) осигурати да одабрани студенти буду обавијештени о свим значајнијим промјенама од времена када је објављен конкурс за упис, као и да студенти буду обавијештени о свим опцијама које имају на располагању у датим околностима;
- ф) упознати студенте који су успјешно прошли пријемне процедуре о правилима уписа, могућностима које се пружају студентима као подршка учењу или побољшању студентског стандарда.

Члан 96.

(Критерији за одабир кандидата)

(1) Упис на студиј обавља се на основу јавног конкурса, који садржи: услове за упис, број мјеста за упис, поступак, податке о исправама које се подносе и роковима за подношење пријава.

(2) Високошколска установа утврђује поступак одабира кандидата и критерије на основу којих се врши класификација и одабир кандидата за упис.

(3) Кандидат за упис на студиј првог циклуса полаже пријемни испит или испит за провјеру склоности и способности, у складу са општим актом високошколске установе.

Члан 97.

(Упис страних држављана и лица без држављанства)

Страни држављанин и лице без држављанства може се уписати на студијске програме под истим условима као и домаћи држављанин, у складу са овим законом и статутом високошколске установе.

Члан 98.

(Права студената)

(1) Студенти имају следећа права:

- а) на квалитетно школовање и објективно оцењивање,
- б) на консултације и менторски рад,
- ц) присуствовање свим предавањима, семинарима и другим облицима наставе организованим у оквиру њихових предмета у складу са њиховим статусом и зависно од могућности и других облика организоване наставе,
- д) завршетак студија у краћем року,
- е) изјашњавање о квалитети наставе и квалитету рада наставника,
- ф) приговора у случају повреде студентских права утврђених законом, статутом или другим општим актом високошколске установе;
- г) коришћење библиотеке, рачунарске опреме и других услуга за студенте;
- х) учествовање на изборима за студентска мјеста у студентским представничким тијелима и другим тијелима установљеним у складу са статутом високошколске установе,
- и) на благовремено и тачно информисање о свим питањима која се односе на студије,
- ј) на самоорганизирање и изражавање властитог мишљења,

к) на равноправност у погледу услова студија и третмана у високошколској установи као и на повластице које носи статус студента,

- л) на различитост и заштиту од дискриминације,
- м) на признавање и пријенос бодова између високошколских установа у Босни и Херцеговини,
- н) друга права утврђена статутом и другим општим актима високошколске установе.

(2) Високошколска установа је дужна организовати студентске и друге службе на начин ажурног, стручног и квалитетног пружања услуга студентима и доступности истих у току радног времена високошколске установе.

(3) Начин остваривања права студената ближе се уређује статутом и другим општим актом.

Члан 99.

(Обавезе студената)

Студенти имају следеће обавезе:

- а) придржавати се правила које је прописала високошколска установа;
- б) испуњавати наставне и друге обавезе студента,
- ц) указивати дужно поштовање према правима особља и других студената у високошколској установи,
- д) указивати дужну и пуну пажњу свом студију и учествовати у академским активностима.

Члан 100.

(Садржај Статута у односу на студенте)

Статут високошколске установе обавезно садржи одредбе које:

- а) осигуравају слободу студената да, у складу са законом, испитују и тестирају примљена знања и да нуде нове идеје и контроверзна и непопуларна мишљења, а да се тиме не излажу опасности од губитка свог статуса или било које друге привилегије коју евентуално у високошколској установи уживају;
- б) осигуравају, у складу са законом, слободу говора, организовања и окупљања студената;
- ц) штите студенте од дискриминације према било ком основу као што је спол, раса, сексуална оријентација, брачни статус, боја коже, изглед, вјера, језик, политичко или друго мишљење, национално, етничко или социјално поријекло, повезаност с неком националном заједницом, имовина, рођење или било који други статус;
- д) пружају правичне и непристране механизме рјешавања питања дисциплинске одговорности студената.

Члан 101.

(Дисциплинска одговорност студента)

(1) Студент одговара за повреду обавезе која је у вријеме извршења била утврђена општим актом високошколске установе.

(2) За тежу повреду обавезе студенту се може изрећи и мјера искључења са студија на високошколској установи.

(3) Дисциплински поступак не може се покренути по истеку шест мјесеци од дана сазнања за повреду обавезе и починиоца а најкасније дванаест мјесеци од дана када је повреда учињена.

(4) Општим актом високошколске установе утврђују се теже и лакше повреде обавезе, дисциплински органи и поступак за утврђивање одговорности студента.

Члан 102.

(Право на судску заштиту)

Студенти имају право пред надлежним судом оспорити све коначне одлуке високошколске установе, које се на њих односе.

Члан 103.

(Осигурање адекватних услова особама са посебним потребама)

Оснивач и високошколска установа ће осигурати адекватне услове за приступ студију, студирање и рад особа са посебним потребама.

Члан 104.

(Престанак статуса студента)

(1) Статус студента престаје завршетком студијског програма и добивањем степена за који се школује, исписом из високошколске установе прије завршетка студија, односно када студент не упише наредну годину студија, не обнови упис у исту годину у прописаном року, а не мирују му права и обавезе студента.

- (2) Статус редовног студента престаје:
- ако високошколска установа редовном студенту изрекне дисциплинску мјеру престанка статуса редовног студента у поступку утврђеним општим актом високошколске установе,
 - када редовни студент два пута обнови исту студијску годину и не стекне услове за упис у вишу годину студија.

Члан 105.

(Примјена Закона о управном поступку)

Високошколска установа поступа по Закону о управном поступку када рјешава о појединачним правима и обавезама студента о:

- упису кандидата у прву годину студија;
- упису студената у наредну годину студија;
- праву студената на издавање дипломе;
- мјери искључења;
- обавези плаћања трошкова студија и
- другим случајевима утврђеним законом.

Члан 106.

(Студентски представнички орган)

(1) Студенти своје интересе остварују организовани кроз студентски представнички орган.

(2) Студентски представнички орган универзитета чине изабрани представници студената факултета, високих школа као организационих јединица универзитета и академија универзитета из сва три студијска циклуса.

(3) Студентски представнички орган високе школе као високошколске установе чине представници студената из свих одсека и свих студијских година.

(4) Статут или други акт високошколске установе обавезно садржи одредбе о начину, избору и броју чланова студентског представничког органа.

(5) Студентски представнички орган ради по принципу репрезентативности, на начин да се осигура адекватно пропорционално заступање студената у складу са ставовима (2) и (3) овог члана.

Члан 107.

(Избор и разрјешење студентских представника)

(1) Студентске представнике у органе високошколске установе бира и разрјешава студентски представнички орган.

(2) Студентски представнички орган заступа интересе студената и даје допринос друштвеним, културним, академским или физичко-рекреативним потребама студената на основу демократских принципа и у складу са законом.

(3) Студентски представнички орган може основати или приступити асоцијацији студентских представничких органа у Босни и Херцеговини, путем којих се остварује чланство у међународним организацијама и асоцијацијама студената.

Члан 108.

(Сарадња високошколских установа)

Сарадња високошколске установе са другим студентским удружењима, организацијама и асоцијацијама које окупљају студенте одвија се преко универзитетског студентског представничког органа или студентског представничког органа високе школе.

Члан 109.

(Уређивање рада студентског представничког органа)

(1) Студентски представнички орган доноси пословник о раду, којим се уређује начин рада студентског представничког органа.

(2) Студенти обавезно учествују у доношењу аката којим се уређује рад студентског представничког органа и друга питања која се тичу права, обавеза и одговорности студената.

Члан 110.

(Стално стручно усавршавање)

(1) Сталне и повремене облике стручног усавршавања организује високошколска установа путем организационих јединица.

(2) Програм стручног усавршавања доноси сенат на своју иницијативу или на приједлог научно-наставног вијећа факултета, односно наставно-умјетничког вијећа академија.

(3) О учешћу у појединим облицима стручног усавршавања кандидату се издају одговарајућа увјерења.

ХП. ВИСОКООБРАЗОВНА ДЈЕЛАТНОСТ

Члан 111.

(Начин студирања)

(1) Високо образовање може се стицати редовно, ванредно или учењем на даљину, или комбиновањем ова три начина студирања онако како то предвиђа статут високошколске установе.

(2) Високошколска установа односно њене организационе јединице у оквиру своје дјелатности могу обављати научноистраживачку, умјетничку, експертскоконсултантску и издавачку дјелатност, а могу обављати и друге послове из научног, стручног, истраживачког и умјетничког рада, под условом да се тим пословима не угрожава квалитет наставе.

(3) Високошколска установа односно факултет, умјетничка академија и висока школа као организациона

јединица у оквиру своје дјелатности може реализовати програме цјеложивотног учења ван оквира студијских програма за које је добила дозволу за рад, на начин утврђен општим актом високошколске установе.

(4) Лице које је уписано на програм из става (3) овог члана нема статус студента и након успјешно савладаног програма издаје му се увјерење.

Члан 112.

(Организација предавања наставе за студенте)

(1) Високошколска установа је дужна организовати предавања и друге облике наставе за све студенте. Студијски програм на даљину, организује се у складу са општим актом високошколске установе.

(2) Ближе услове и начин организовања студијског програма на даљину доноси сенат.

Члан 113.

(Информисање студената о одржавању наставе)

(1) Високошколска установа је дужна на одговарајући начин информисати студенте о начину, времену и мјесту одржавања наставе, циљевима и методама и садржајима наставе, о садржајима, методама, критеријима и мјерилима испитивања, о начину обезбјеђења јавности на испиту и начину увида у резултате као и о другим питањима од значаја за студенте.

(2) Начин информисања студената о питањима из става (1) овог члана ближе се уређује општим актом високошколске установе.

Члан 114.

(Ангажман студента)

(1) Збир од 60 ЕЦТС бодова одговара просјечном укупном ангажману студента у обиму 40-сатне радне седмице током једне школске године.

(2) Укупно ангажовање студента састоји се од наставе (предавање, вјежбе, пракса, семинари и др.), самосталног рада, колоквија, испита, израде завршних радова, добровољног рада у локалној заједници и осталих видова ангажовања.

Члан 115.

(Циклуси студирања)

(1) Високо образовање организује се у три циклуса:

- а) Први циклус или додипломски студиј води до академског звања завршеног додипломског студија (the degree of Bachelor) или еквивалента, стеченог након најмање три и највише четири године редовног студија након стицања свједочанства о завршеној средњој школи, који се вреднује са најмање 180 односно 240 ЕЦТС бодова;
- б) Други циклус или постдипломски студиј води до академског звања магистра или еквивалента, стеченог након завршеног додипломског студија и траје једну или двије године, а вреднује се са 60 односно 120 ЕЦТС бодова, и то тако да у збиру са првим циклусом носи 300 ЕЦТС бодова, и
- ц) Трећи циклус води до академског звања доктора или еквивалента, траје три године, и вреднује се са 180 ЕЦТС бодова.

(2) Један семестар студија вреднује се са 30 ЕЦТС бодова.

(3) Из одредби става (1) овог члана изузима се студиј медицинске групе наука у првом циклусу који се вреднује за фармацију са 300 ЕЦТС бодова а за медицину са 360 ЕЦТС бодова.

Члан 116.

(Академске титуле и стручна звања)

(1) Завршетком одређеног циклуса студија стиче се право на академску титулу односно стручно звање у одређеној области, у складу са Оквирним законом и Правилником о коришћењу академских титула те стицању научних и стручних звања.

(2) Високошколска установа може додијелити и звање професор емеритус који може учествовати у извођењу наставе на три циклуса студија, бити члан комисије у поступцима избора наставника, те у поступцима стицања научног степена магистра односно доктора наука, те бити ментором кандидатима за стицање научног степена магистра или доктора наука.

(3) Критерији и поступак избора професора емеритуса ближе се утврђује статутом високошколске установе.

Члан 117.

(Студијски програм)

(1) Студиј се устројава према студијском програму.

(2) Студијски програм је скуп обавезних и изборних студијских подручја, односно предмета, са оквирним садржајем, чијим се савладавањем обезбјеђују наоходна знања и вјештине за стицање дипломе одговарајућег нивоа и врсте студија.

Члан 118.

(Доношење студијског програма)

(1) Студијски програм доноси сенат у складу са статутом или другим општим актом, а садржи:

- а) стручни и академски назив и степен који се стиче завршетком студија,
- б) услове за упис на студијски програм,
- ц) листу обавезних и изборних предмета и број сати потребних за њихову реализацију,
- д) бодовну вриједност сваког предмета и завршног рада исказану у ЕЦТС бодовима,
- е) услове за прелазак са других студијских програма у оквиру истих или сродних области студија,
- ф) начин избора предмета из других студијских програма,
- г) услове уписа у следећи семестар или триместар, односно следећу годину студија те начин завршетка студија,
- х) начин извођења студија и начин провјере знања за сваки предмет, и
- и) друга питања од значаја за извођење студијског програма.

(2) Усклађивање студијског програма са организацијом рада и достигнућима науке и умјетности не сматра се новим студијским програмом.

Члан 119.

(Увођење студијског програма од јавног интереса)

Ради остварења јавног интереса, а у циљу обезбјеђења неопходног стручног кадра, Министарство може захтијевати од јавне високошколске установе да уведе нови студијски

или иновира постојећи студијски програм, којим се омогућава стицање одговарајућих квалификација, уколико за то постоје одговарајући услови.

Члан 120.
(Заједнички студијски програм)

(1) Високошколске установе могу усвојити заједнички студијски програм који изводе двије или више високошколских установа које имају акредитацију за одговарајући студијски одсјек.

(2) Студијским програмом из става (1) овог члана стиче се заједничка диплома.

Члан 121.
(Облици провјере знања)

(1) Успјешност студената у савладавању појединог наставног предмета континуирано се прати током наставе, на начин предвиђен наставним планом и програмом, односно студијским програмом и изражава у бодовима.

(2) Облици провјере знања могу бити писмени, усмени и практични.

(3) Општим актом високошколске установе уређује се начин полагања испита и оцјењивања студената, начин и рокови објављивања резултата испита као и начин и поступак приговарања на добијену оцјену.

Члан 122.
(Завршни испит)

(1) По завршетку семестра, у складу са наставним планом и програмом, обавља се завршни испит.

(2) Студенти који не положе завршни испит могу полагати поправни испит из предмета који нису положили, најраније четири седмице након полагања завршног испита у семестру.

(3) Између завршног и поправног испитног рока наставно особље ће у консултацијама са студентима, помоћи студентима да се припреме за поправни испит.

(4) Високошколска установа организује и додатни поправни испитни рок у првој половини мјесеца септембра за предмете зимског и љетног семестра текуће академске године.

Члан 123.
(Полагање испита)

(1) Испит се полаже у сједишту високошколске установе, односно у објектима наведеним у дозволи за рад.

(2) Изузетно, високошколска установа може организовати полагање испита ван сједишта само ако се ради о испиту из предмета чији карактер то захтијева.

(3) Испит и сви облици провјере знања су јавни.

(4) Високошколска установа је обавезна организовати термине полагања испита тако да се студенту омогући да не мора полагати више од једног испита у истом дану.

(5) Писмени радови студената чувају се до краја академске године.

Члан 124.
(Пренос бодова)

(1) Полагањем испита студент стиче одређени број бодова у складу са студијским програмом.

(2) Студијским програмом може се условити одређење студената за одређени предмет претходно положеним

испитима из једног или више предмета утврђених студијским програмом.

(3) Студент може пренијети у наредну годину студија унутар трајања једног циклуса највише шест ЕЦТС бодова или највише један предмет уколико носи више од шест ЕЦТС бодова.

(4) Приликом сваког поновног полагања завршног или поправног испита из предмета у години коју обнавља, студент је обавезан платити накнаду за обављање испита у висини коју утврди сенат високошколске установе.

(5) Студент који обнавља годину обавезан је присуствовати реализацији наставе из предмета које није положио.

Члан 125.
(Статус студента у јавној високошколској установи)

(1) Редован студент који у току школске године у оквиру уписаног студијског програма по положеним испитима стекао 60 ЕЦТС бодова има право да се и у наредној години финансира из буџета.

(2) Редован студент који у току академске године пренесе бодове у смислу члана 124. став (3) овог закона, има право да се и у наредној години финансира из буџета.

(3) Студент уписан у прву годину у статусу студента који се сам финансира, и који у току академске године оствари 60 ЕЦТС бодова или оствари услов за упис у наредну годину, у наредној години може се финансирати из буџета Кантона.

(4) Одлуку о висини партиципације за студенте који обнављају годину на јавној високошколској установи доноси сенат уз сагласност управног одбора.

Члан 126.
(Утврђивање правила студирања)

Статутом високошколске установе или другим општим актом ближе се уређују нарочито:

- а) вријеме одржавања наставе за студенте;
- б) начин полагања испита, оцјењивања и извршавања других обавеза, као и начин и поступак одобравања теме, формирање комисије и одбрана завршног рада;
- ц) начин и вријеме обавјештавања студената о остваривању права и извршавању обавеза из наставе, о датуму и мјесту одржавања испита и о резултатима испита и других извршених обавеза;
- д) право приговора на оцјену;
- е) ближи услови за упис у наредну годину студија;
- ф) услови стицања дипломе,
- г) права и обавезе студената који су обновили упис;
- х) услови и начин поновног стицања статуса студента;
- и) начин препознавања положених испита на високошколској установи;
- ј) услови за наставак студија приликом преласка са друге високошколске установе;
- к) услови под којим заинтересована лица могу похађати наставу и полагати испите из одређених наставних предмета;
- л) услови за пријевремено завршавање студија;
- м) услови и начин укључивања студената у научно-страживачки рад;
- н) похвале и награде;
- о) лакше и теже повреде обавеза студената;
- п) заштита права студената, надлежни органи и поступак одлучивања о правима, обавезама и одговорностима студената и о заштити права кандидата који нису примљени по конкурсима за упис у прву годину студија;

- р) обавезе наставника и сарадника у извођењу наставе и
- с) друга питања од значаја за студиј.

Члан 127.

(Мировање права и обавеза студената)

(1) Права и обавезе студента мирују док је на породичном одсуству или током трајања болести због које није могао похађати наставу и полагати испите, а што утврђује декан на основу претходно прибављеног мишљења надлежне здравствене установе.

(2) Високошколска установа може студенту, на његов захтјев, одобрити да му из правданих разлога одређено вријеме а најдуже годину дана, мирују права и обавезе.

Члан 128.

(Оцјењивање)

(1) Успјешност студената прати се континуирано током наставе и изражава се у бодовима.

(2) Испуњавањем предиспитних обавеза и полагањем испита студент може остварити највише 100 бодова.

(3) У структури укупног броја бодова најмање 50% бодова мора бити предвиђено за активности и провјере знања у току семестра, односно триместра.

(4) Успјех студента на испиту оцјењује се бројном, описном или словном оцјеном како слиједи:

- а) Оцјена 5 (пет), описно “не задовољава”, одговара словној оцјени “Ф”
 - б) Оцјена 6 (шест), описно “довољан”, одговара словној оцјени “Е”
 - ц) Оцјена 7 (седам), описно “добар”, одговара словној оцјени “Д”
 - д) Оцјена 8 (осам), описно “врлодобар”, одговара словној оцјени “Ц”
 - е) Оцјена 9 (девет), описно “изванредан”, одговара словној оцјени “Б”
 - ф) Оцјена 10 (десет), описно “одличан”, одговара словној оцјени “А”
- (5) Пролазне су оцјене од 6 (шест, довољан, “Е”) до 10 (десет, одличан, “А”).
- (6) У индекс се уписују само пролазне оцјене.

Члан 129.

(Завршни рад)

(1) Студијским програмом првог циклуса може бити предвиђен завршни рад (дипломски рад).

(2) Студијски програм другог циклуса обавезно садржи завршни рад (магистарски).

(3) Докторска дисертација је завршни дио студијског програма трећег циклуса.

(4) Број бодова којима се исказује завршни рад, односно завршни дио студијског програма улази у укупан број бодова потребних за завршетак студија.

(5) Завршни испит у структури оцјењивања може се вредновати са највише 50% бодова.

(6) Начин и поступак одобравања теме, формирање комисије и одбране завршног рада, уређује се статутом или другим општим актом високошколске установе.

Члан 130.

(Наставни план и програм)

(1) Настава се изводи по наставном плану и наставном програму.

(2) Наставним планом утврђују се наставни предмети, укупан број часова предавања, вјежби и других облика наставног рада (у даљем тексту: настава).

(3) Наставним програмом утврђује се садржај наставног предмета, начин извођења наставе и полагања испита и других видова провјере знања, обавезни уџбеници, приручници и друга обавезна литература на основу којих се полаже испит из тог наставног предмета.

Члан 131.

(Доношење наставних планова и програма)

(1) Наставне планове и наставне програме свих циклуса доноси сенат универзитета, на приједлог научно-наставних, односно наставно-умјетничких вијећа организационих јединица, односно сенат високе школе.

(2) Високошколска установа ће осигурати ефикасну до-ступност и транспарентност наставних планова и програма.

Члан 132.

(Примјена наставних планова и програма)

Примјену наставних планова и наставних програма прати сенат високошколске установе који је дужан сваке четири године од почетка њихове примјене покренути поступак за њихово цјеловиту евалуацију.

Члан 133.

(Завршетак започетог студија)

Студенти имају право да заврше започети студиј по наставном плану и програму који је важио прије извршене измјене, у року утврђеним статутом високошколске установе.

Члан 134.

(Наставни предмети)

(1) Наставни предмети могу бити обавезни, изборни, стручни, заједнички и општи.

(2) Наставни предмети могу се наставним планом дефинисати као обавезни за поједине студијске програме и изборни.

(3) Високошколска установа може утврдити да неки од стручних предмета буду заједнички предмети којима се даје заједничка стручна основа студентима који студирају комплементарне научне, односно умјетничке области.

(4) Настава и испити из одређених предмета могу се обављати и на другој високошколској установи која је матична за тај предмет, што се уређује уговором између високошколских установа.

Члан 135.

(Устрој наставе)

(1) Настава и испити обављају се у току академске године.

(2) Датум почетка наставе, временски план реализације наставних планова и испитивања студената утврђује сенат.

(3) Настава се устројава по семестрима или триместрима, што се утврђује статутом.

(4) Овјера семестра, триместра и године је обавезна за све студенте, на основу чега се утврђује број ЕЦТС бодова које је студент постигао.

Члан 136.

(Седмично оптерећење студената)

Седмични број часова наставе за студенте одређује се на основу контакт сати дефинисаних ЕЦТС бодовима.

Максималано седмично оптерећење студената износи 40 сати.

Члан 137.
(Добровољни рад)

(1) Добровољни рад је рад студената без накнаде, који организује високошколска установа на пројектима од значаја за локалну заједницу и који се вреднују у систему високог образовања.

(2) Услови, начин организовања и вредновања добровољног рада уређују се општим актом високошколске установе.

Члан 138.
(Почасни докторат)

(1) Универзитет може додијелити почасни докторат (honoris causa) истакнутим научним и јавним особама из земље и иностранства за изузетне доприносе у појединим подручјима научног, научно наставног, културног и умјетничког стваралаштва, као и за изузетне доприносе у духовном и материјалном развоју и дјеловању на промоцији мира, толеранције, хуманости.

(2) Поступак додјеле и одузимања почасног доктората утврђује се општим актом универзитета.

ХИИ. ФИНАНСИЈСКА СРЕДСТВА ПОТРЕБНА ЗА ПРИМЈЕНУ ЗАКОНА

Члан 139.
(Финансирање високошколских установа)

(1) Високошколска установа стиче средства за обављање своје дјелатности:

- а) из средстава оснивача;
- б) из средстава фондова;
- ц) донација, завјештања и поклона;
- д) властитих прихода, у складу са законом и другим прописима,
- е) из других извора у складу са законом.

(2) Сва новчана средства припадају високошколској установи и троше се у складу са законом, подзаконским актом, статутом и усвојеним финансијским планом.

(3) Организациона јединица универзитета може стицати средства из става (1) овог члана у складу са законом и статутом универзитета.

(4) Средства из става (1) овог члана за јавну високошколску установу се исказују и евидентирају у складу са трезорским пословањем.

(5) Сенат утврђује уписне квоте и доноси одлуку о висини школарине, коју плаћају студенти јавне високошколске установе, уз предходну сагласност Владе Кантона

(6) Начин финансирања високошколске установе уређује се оснивачким актом.

Члан 140.
(Средства за спровођење студијских програма)

(1) Средствима високошколске установе из члана 139. осигурава се спровођење одобрених, односно акредитованих студијских програма у оквиру дјелатности јавне високошколске установе као и за обављање научноистраживачког, односно умјетничког рада који је у функцији подизања квалитета наставе.

(2) Средствима из става (1) овог члана обезбјеђују се у јавној високошколској установи:

- а) плате, накнаде плата и накнаде запосленицима у јавној високошколској установи у складу са законом и другим прописима;
- б) накнаде другим лицима која учествују у научно-наставном процесу у складу са законом, подзаконским актима и правилником о платама;
- ц) опрема за рад и стварање услова за студирање;
- д) материјални трошкови и инвестиционо одржавање;
- е) рад других правних лица чији је оснивач високошколска установа чијом се дјелатношћу осигурава цјеловитост и потребан стандард система високог образовања;
- ф) развој и улагања у установи и подстицање развоја наставно-научног и наставно-умјетничког рада;
- г) рад са даровитим студентима и међународну сарадњу;
- х) друге намјене у складу са законом.

(3) Посебним прописом утврђује се начин одређивања плата у јавној високошколској установи. Наведени пропис доноси Управни одбор високошколске установе уз предходну сагласност Владе Кантона, у погледу усаглашености са буџетом и другим законским актима.

Члан 141.
(Властити приходи)

Властити приходи јавне високошколске установе који су као такви дефинисани посебним прописима, расподјељују се на начин и у роковима утврђеним посебним прописима, статутом и усвојеним финансијским планом јавне високошколске установе.

Члан 142.
(Интерна контрола и ревизија)

Јавна високошколска установа успоставља интерне контроле и интерну ревизију пословања, у складу са законом.

ХИВ. НАДЗОР

Члан 143.
(Надзор)

(1) Надзор над провођењем овог закона и прописа донесених за његово провођење врши Министарство.

(2) Управни надзор над радом високошколских установа у погледу примјене овог закона врши Министарство.

(3) Надзор из ставова (1) и (2) овог члана врши се на начин који не нарушава аутономију високошколске установе и не омета њен редовни рад.

Члан 144.
(Инспекцијски надзор)

Инспекцијски надзор над радом високошколских установа врши кантонална инспекција за образовање.

ХИВ. КАЗНЕНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 145.

(1) Новчаном казном од 2.000 до 10.000 КМ казниће се за прекршај високошколска установа:

- а) ако се на високошколској установи врши политичко и страначко организовање (члан 12.);
- б) ако високошколска установа са сједиштем изван Кантона или у другој држави организује студиј на подручју Кантона без предходне сагласности оснивача и Владе Кантона (члан 23),
- ц) ако ректор или директор не обустави од извршења општи акт који није у сагласности са уставом или је у супротности са законом, као и појединачни акт којим се наноси штета високошколској установи или друштвеној заједници и о томе не обавијести Министарство (члан 57.)

(2) За прекршаје из претходног става овог члана казниће се и одговорно лице у високошколској установи новчаном казном од 300 до 1500 КМ.

Члан 146.

(1) Новчаном казном од 1.500 до 8.000 КМ казниће се за прекршај високошколска установа:

- а) ако отпочне са радом прије уписа у судски регистар (члан 22. став 2.);
- б) ако високошколска установа почне са радом без добијања лиценце и акредитације супротно одредбама чланова 28., 29., 30., 31. и 32. овог закона;
- ц) ако не изводи наставу по наставном плану и наставном програму који је донио надлежни орган сходно члану 59. став (1) тачка е) овог закона;
- д) ако не покрене и проведе поступак за избор наставника и сарадника у исто или више звање у складу са одредбама члана 73. овог закона;
- е) ако изврши избор наставника и сарадника супротно одредбама чланова 78., 79., 80., 81. и 82. овог закона;
- ф) ако не проведе поступак уписа студената у складу са одредбама чланова 92., 93., 94., 95., 96. и 97. овог закона.

(2) За прекршаје из претходног става овог члана казниће се и одговорно лице у високошколској установи новчаном казном од 200 до 1000 КМ.

Члан 147.

(1) Новчаном казном од 1000 до 5.000 КМ казниће се за прекршај високошколска установа:

- а) ако ректор или директор буде именован или разријешен супротно одредбама чланова 53. и 56. овог закона,
- б) ако декан буде именован супротно одредби члана 69. овог закона.

(2) За прекршаје из става (1) овог члана казниће се и одговорно лице високошколске установе, новчаном казном од 100 до 500 КМ.

XVI. ПРЕЛАЗНЕ И ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 148.

(Надлежност министра за доношење проведбених прописа)

Министар ће у року од шест мјесеци од дана ступања на снагу овог закона донијети ближе прописе о:

- а) саставу и раду Комисије матичара из члана 18. овог закона;
- б) начину вођења матичних књига и евиденција о издатим дипломама и додацима диплома из члана 38. овог закона,

- ц) садржају јавних исправа из члана 39. овог закона,
- д) садржају и начину вођења регистра из члана 43. овог закона,
- е) садржај индекса из члана 93. овог закона,

Члан 149.

(Доношење стандарда и норматива)

Влада ће у року од шест мјесеци од дана ступања на снагу овог закона утврдити стандарде и нормативе високог образовања.

Члан 150.

(Поступци за избор)

Поступци за избор наставника и сарадника започети прије ступања на снагу овог закона, окончаће се под условима, поступку и у роковима утврђеним ранијим прописима.

Члан 151.

(Право на завршетак започетих студија)

(1) Студент уписан на високу школу или студијски одсјек у двогодишњем трајању прије ступања на снагу овог закона има право завршити започети студиј према наставном плану и програму који је важио у вријеме његовог уписа у року утврђеном статуту универзитета.

(2) Студент уписан на додипломски или постдипломски студиј на дан ступања на снагу овог закона има право довршити започети студиј према наставном плану и програму који је важио приликом уписа у прву годину студија и стећи одговарајући стручни, односно научни назив према прописима који су важали до ступања на снагу Оквирног закона.

(3) Студент уписан на додипломски студиј као ванредни студиј у складу са прописима који су важали до ступања на снагу овог закона, има право завршити студиј по прописима који су важали до ступања на снагу овог закона, у року утврђеном статутом.

(4) Лица која су стекла академско звање магистра наука или еквивалента по прописима који су важали до ступања на снагу овог закона имају право започети поступак за стицање научног степена доктора наука према прописима који су важали до дана ступања на снагу Оквирног Закона закључно са 30.09.2011. године, с тим да се научни степен доктора наука на овој начин може стећи најкасније до 30.09.2015. године.

(5) Лица која су започела једногодишњи или двогодишњи студиј за стицање академског звања магистра наука или еквивалента по прописима који су важали до ступања на снагу овог закона имају право, након стицања звања магистра наука или еквивалента, започети поступак за стицање научног степена доктора наука према прописима који су важали до дана ступања на снагу Оквирног Закона закључно са 30.09.2011. године, с тим да се научни степен доктора наука на овај начин може стећи најкасније до 30.09.2015. године.

(6) Рокови утврђени у члану 104. став (2) тачка б) рачунају се од академске 2008/09. године.

Члан 152.

(Организовање постдипломског студија)

(1) Студенти који су започели постдипломске студије прије ступања на снагу овог закона, имају право и обавезу

окончати започети студиј и стећи научни степен магистра по одредбама ранијих прописа најкасније до 31.12.2012. године.

(2) Високошколске установе су обавезне организовати докторске студије најкасније до почетка академске 2011/2012.

Члан 153.

(Стечена научна и стручна звања)

(1) Лица која су стекла одређена стручна и научна звања задржавају право њиховог коришћења у складу са прописима према којима су их стекли.

(2) Лица из става (1) овог члана могу тражити од високошколске установе на којој су стекли звања да им у поступку и под условима предвиђеним статутом високошколске установе изда документ (потврду или диплому) о еквиваленцији раније стеченог академског назива са новим академским називом.

Члан 154.

(Терминологија)

Терминологија коришћена у овом закону подразумева мијења оба пола.

Члан 155.

(Рок за доношење прописа и општих аката)

(1) Остали прописи за спровођење овог закона донијеће се у року од шест мјесеци од дана ступања на снагу овог закона, изузев статута који ће се донијети у року од 30 дана од дана ступања на снагу оснивачког акта.

(2) До доношења осталих прописа утврђених овим законом примјењиваће се прописи који су важили до ступања на снагу овог закона.

Члан 156.

(Усклађивање рада високошколских установа)

(1) Постојеће високошколске установе обавезне су ускладити своју организацију, рад, опште акте и уговоре о раду са овим законом у року од девет мјесеци од дана ступања на снагу овог закона.

(2) Поступци оснивања нових организационих јединица универзитета започети прије ступања на снагу овог закона, рјешаваће се по овом закону.

Члан 157.

(Мандат чланова управног одбора)

(1) Мандат чланова управног одбора високошколске установе затечених на дужности на дан ступања на снагу овог закона траје у оквиру мандата на који су изабрани.

(2) У случају промјене броја чланова и структуре управног одбора високошколске установе извршиће се избор новог управног одбора у складу са оснивачким актом којим је утврђен нови број и састав управног одбора, најкасније три мјесеца од дана ступања на снагу тог акта.

(3) До конституисања управног одбора, именованог у складу са ставом (2) овог члана, затечени чланови управног одбора високошколске установе настављају рад.

Члан 158.

(Теолошки факултет, високе теолошке школе и академије)

Одредбе овог закона не односе се на теолошке факултете, високе теолошке школе и академије. Ове

институције могу бити у саставу универзитета што се регулише посебним уговором.

Члан 159.

(Престанак важности ранијих прописа)

Ступањем на снагу овог закона престаје да важи Закон о високом образовању ("Службене новине Тузланског кантона бр: 10/99, 15/00 и 5/05).

Чан 160.

(Ступање на снагу)

Овај Закон ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у "Службеним новинама Тузланског кантона".

Босна и Херцеговина
Федерација Босне и Херцеговине Скупштина Тузланског кантона
ТУЗЛАНСКИ КАНТОН

Предсједник

Скупштина

Мр. сц. Амир Фазлић, в.р.

Број: 01-02-276-28/08

Тузли, 18. 7. 2008. године

235

На основу члана 24. став 1. тачка ц) Устава Тузланског кантона ("Службене новине Тузланско-подрињског кантона", број: 7/97 и 3/99 и "Службене новине Тузланског кантона", број: 13/99, 10/00, 14/02, 6/04 и 10/04), на приједлог Владе Тузланског кантона, Скупштина Тузланског кантона, на сједници одржаној 18. 7. 2008. године, доноси

ЗАКОН

О ИНСПЕКЦИЈАМА ТУЗЛАНСКОГ КАНТОНА

І. ОСНОВНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 1.

(Предмет закона)

Овим законом уређује се вршење послова инспекцијског надзора из надлежности Кантоналне управе за инспекцијске послове Тузланског кантона (у даљем тексту: Кантонална управа) ради осигурања контроле над примјеном извршавања кантоналних и других закона, других прописа и општих аката, организација кантоналне инспекције, инспекцијски послови, кантоналне инспекције и њихов дјелокруг, поступак кантоналног инспекцијског надзора, права, обавезе и одговорности кантоналних инспектора, права и обавезе субјеката надзора, превентивно дјеловање кантоналних инспектора у вршењу инспекцијског надзора и друга питања која су значајна за функционисање инспекцијског надзора у Тузланском кантону (у даљем тексту: Кантон).

Члан 2.

(Појмови коришћени у закону)

Појмови коришћени у овом закону имају следеће значење:

- а) кантонални инспектор-државни службеник са посебним овлашћењима;
- б) инспекцијски надзор-врста управног надзора која се остварује непосредним увидом у законитост рада,